

Kommunens plan för räddningsinsats

St1 Energy AB

**Enligt 3 kap 6 § Förordning (2003:789) om skydd mot
olyckor**

Dnr 220.2013.00603

2013-10-16

RÄDDNINGSTJÄNSTEN KARLSTADSREGIONEN

Förebyggande

Rapport 2013-10-16

Magnus Lundqvist, 054-540 28 19

magnus.lundqvist@karlstad.se

1 Bakgrund

Enligt 3 kap 6 § förordning (2003:789) om skydd mot olyckor ska kommunen upprätta en plan för räddningsinsatser för de verksamheter som omfattas av kravet på säkerhetsrapport enligt 10 § lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagstiftningen).

I Karlstads kommun är denna uppgift delegerad till Räddningstjänsten Karlstadsregionen.

I Sevesolagstiftningens högre kravnivå finns bland annat krav på verksamheten att upprätta en intern plan för räddningsinsatser. I denna plan beskrivs följderna av hur en allvarlig kemikalieolycka ska begränsas. Verksamhetens interna plan för räddningsinsatser ska sedan ligga till grund för kommunens plan för räddningsinsatser.

Kommunens plan ska ha den omfattning som säkerheten för omgivningen kräver. Planen ska förnyas vart tredje år eller när det annars till följd av ändrade förhållanden finns anledning till det. Planen ska lämnas in till Länsstyrelsen.

I samband med att kommunen upprättar eller förnyar planen ska kommunen på lämpligt sätt ge allmänheten möjlighet att lämna synpunkter på planen.

St1 Energy AB omfattas av Sevesolagstiftningens högre kravnivå på grund av deras hantering av petroleumprodukter (brandfarligt, mycket brandfarligt).

2 Räddningstjänsten Karlstadsregionens organisation vid räddningsinsatser

Räddningstjänsten Karlstadsregionen har räddningspersonal i jour eller beredskap vid 11 stationer samt vid ett räddningsvärn. Varje enskild station är dimensionerad för att hantera en samtidig händelse enligt egen insatsförmåga. Vid större händelser eller samtidiga händelser inom samma insatsområde krävs förstärkningar från angränsande stationer.

Vid stationerna i Karlstad och Vålberg finns kemdykarenheter och vid stationen i Karlstad finns dessutom en kemenhet.

Från stationen i Karlstad sker systemledningen av räddningstjänstens styrkor. Instruktion för stab och ledning finns framtagen för att klara av större och i tiden utdragna händelser.

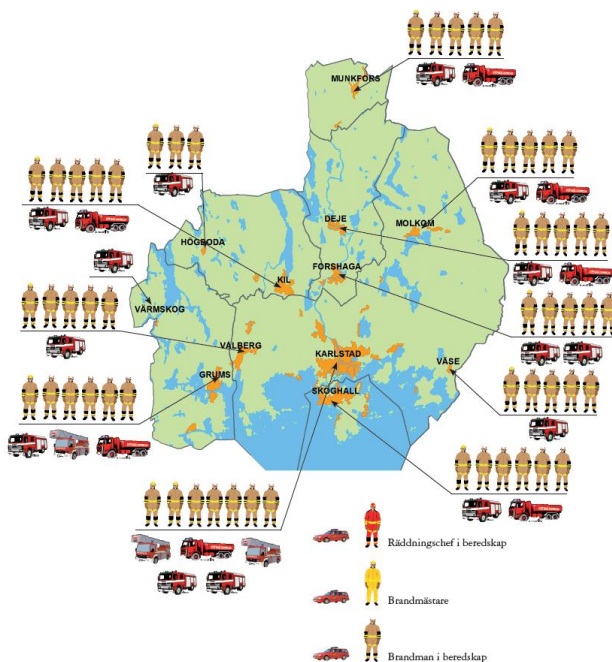

Bild 1. Karta över stationer i förbundet

3 Risker vid verksamheten på St1 Energy AB

I den säkerhetsrapport som St1 Energy AB har upprättat enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor nämns ett antal felhändelser som kan leda till en olycka. Händelserna är uppdelade i fyra olika utsläppsklasser beroende på utsläppets storlek. Utsläpp på 10-110 m³ och över 100 m³ bedöms kunna leda till storskalig kemikalieolycka. Framförallt har brand i cistern identifierats som en tänkbar storolycka.

3.1 Överspolning vid överpumpning mellan depåer

När en produkt pumpas från en cistern till en mindre cistern finns risk för överspolning. Då det rör det sig om en klass 3-produkt sker ingen antändning. I undantagsfall kan överpumpning även ske med bensin och en överspolning kan leda till antändning. Denna händelse har högst sannolikhet i utsläppsklass 3. Händelsen kan leda till cisternbrand.

3.2 Rörläckage i olika sammanhang

Rörläckage i olika sammanhang kan leda till brand om fallhöjden på bensinen är tillräckligt hög för att en statisk gnista ska uppstå. Strålningsvärme från branden kan leda till brandspridning. Händelsen har låg sannolikhet i utsläppsklass 3. Händelsen bedöms inte kunna leda till cisternbrand.

4 Räddningstjänstens arbete med att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckor på St1 Energy AB

I verksamheter som omfattas av Sevesolagstiftningens högre kravnivå ställs långtgående krav på det interna säkerhetsarbetet. Detta medför att Räddningstjänsten Karlstadsregionens kontakter med dessa verksamheter bygger på ett nära samarbete.

Myndigheten för samhällsskydd och Beredskap (MSB) är central samordnande myndighet för Seveso-regelverket och tillsynen utförs av Länsstyrelsen och Arbetsmiljöverket gemensamt. I tillsynen deltar företrädare för kommunens miljö- och hälsoskyddskontor och räddningstjänsten.

Utöver denna tillsyn utför räddningstjänsten tillsyn utifrån lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). Lagen ställer mer långtgående krav på företag som bedöms bedriva verksamhet där en olycka skulle kunna orsaka allvarliga skador på människor eller miljön. Alla företag som omfattas av Sevesolagstiftningen klassas även som farlig verksamhet enligt LSO. Med stöd av denna lag för Räddningstjänsten Karlstadsregionen dialog med verksamhetsutövaren om vilken beredskap verksamheten bör hålla inför en eventuell olycka.

Det finns krav på att verksamheter som omfattas av sevesolagstiftningens högre kravnivå och räddningstjänsten samövar minst en gång var tredje år. För detta finns en upprättad övningsplan som omfattar samtliga Sevesoverksamheter och innehåller tidpunkter för när och hur verksamheten övades senast samt när nästa övning ska ske.

Övningar hålls regelbundet med St1 Energy AB för att identifiera brister i beredskapen och för att utveckla och hitta nya säkerhetshöjande åtgärder.

5 Räddningstjänsten Karlstadsregionens plan för räddningsinsatser på St1 Energy AB

För att på ett effektivt sätt genomföra räddningsinsats till följd av en allvarlig kemikalieolycka vid St1 Energy AB, har Räddningstjänsten Karlstadsregionen i samverkan med verksamhetsutövaren upprättat insatsplaner. Planerna innehåller information om anläggningen, exempel på skadehändelser enligt upprättade riskanalyser och ett förberett ledningsstöd.

I händelse av en allvarlig kemikalieolycka på St1 Energy AB larmas resurser från Karlstad, Hammarö och Vålberg. Första livräddande åtgärd och avspärningar genomförs av räddningspersonal från stationen i Karlstad medan förstärkning och ytterligare resurser i första hand kommer från stationerna på Hammarö och i Vålberg.

Räddningsinsatsen leds av en räddningsledare från stationen i Karlstad där även insatsstöd ges av en upprättad stab. Vid behov av ytterligare förstärkningar finns övriga stationer i förbundet tillgängliga samt angränsande kommuners räddningstjänster enligt ett gemensamt avtal om samverkan inom Värmland. Förstärkning kan även inkallas från Karlstad Airport.

I händelse av en cisternbrand på St1 Energy AB inkallas även Släckmedelscentralen, SMC AB. SMC är ett av oljebolagen gemensamt bolag som tillhandahåller utrustning för storskaliga släckinsatser inom oljedepåanläggningar. SMC för Karlstadsregionen är placerade i Göteborg.

5.1 Överspolning vid överpumpning mellan depåer

Vid en överspolning mellan depåer som leder till cisternbrand kommer Räddningstjänsten Karlstadsregionen i första hand att rädda personer i omedelbar fara. Därefter kommer kylning av närliggande cisterner påbörjas för att förhindra spridning av branden.

Arbetet med kylning av närliggande cisterner kommer att pågå ända tills SMC finns på plats för att påbörja släckning av cisternbranden.

5.2 Rörläckage i olika sammanhang

Vid rörläckage i olika sammanhang som leder till brand kommer Räddningstjänsten Karlstadsregionen i första hand att rädda personer i omedelbar fara. Därefter kommer arbetet med att förhindra brandspridning och släckning av branden att påbörjas.

Bild 2. Övning tillsammans med SMC på St1 Energy AB

6 Varning till allmänheten vid olycka på St1 Energy AB

I räddningstjänstskedet av en olyckshändelse ligger informationskyldigheten på räddningsledningen. Vid en händelse som inte är räddningstjänst eller vid en händelse som övergår till en extraordinär händelse, så övergår informationsansvaret till kommunernas krisledningsorganisation.

För akuta situationer där det kan vara fara för liv finns varnings- och informationssystemet Viktigt meddelande till allmänheten, VMA. VMA-systemet utgörs av dels utomhuslarm, dels meddelanden i radio och TV. Varningsmeddelande sänds omedelbart i situationer där risk finns för skada på liv, egendom eller i miljön. Informationsmeddelande sänds så snart som möjligt och används för att förebygga och begränsa skador på människor eller egendom eller i miljön.

Utomhuslarmet sänds via ljudsändare i det utomhusvarningssystem som finns i Karlstads tätort. Ljudsändarna i Karlstad kan utlösas från räddningscentralen och SOS-centralen i Karlstad. Signalen ska alltid åtföljas av meddelande i radio och TV. Räddningstjänsten ansvarar för drift och underhåll av utomhusvarningssystemen.

Information om varningssignalen finns också på räddningstjänstens hemsida och i telefonkatalogen.

Information efter inträffade händelser finns på räddningstjänstens och kommunens hemsidor.

7 Underrättelse till myndighet i annat land

Baserat på St1 Energy ABs riskanalys förväntas inte en olycka föranleda några åtgärder i annat land, varför ingen speciell planering för detta gjorts.